

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Fasciculus XXX. Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

instar fumi evanescit. Nam teste S. Hieronym, *Grandis Dignitatis & meriti est esse servum Dei.* Et S. Ambros. lib. de vid. asserit: *Nulla est major Dignitas, quam servire Deo.* Quare Christiana anima, Dignitates & grandes Honorum titulos si appetis, en! præstò tibi est unus, tam facilè obtinendus labore, quàm facile est portare jugum Christi suave & leve, huic ergo colla submitte spretò Mundi servitiò, cui pro vano titulo tamdiu incassum impendisti vires.

FASCICULUS XXX.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 1. & 2. lib. Josue, in quibus describitur promissa à Populo obedientia Duci Josue. Ablegatio exploratorum in Jericho, quos Rahab abscondit, salvata per funiculum è fenestra suspensum &c.

N.199. Considera 1. **I**Sraëlitas Duce Josue promissam sibi terram ingressuros non absque mysterio eidem spondidisse exactam obedientiam: ut enim noverant, tam frequentem inobedientiam illos ab ingressu terræ ejus retardâsse, ita credidère, se per obedientiam ocius ad eam venturos. Haud aliter sanè obedientia, divinis præstita Præceptis, omni Christiano accessum ad cœlestem Chanaan præparat, maturatque, quem inobedientia solet præcludere. Salvator noster Regnum Cœlorum à nobis obtinendum comparat validissimo cuidam fortalitiò, asserens Matth. 11. *Regnum Cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* In quæ verba mellifluus Doctor ait: *Porrò violenti sunt, qui abnegantes propriam voluntatem se ipsos cogunt, aliis obedire. Felix talis coactio, qua cœlestis Regni acquisitio est.* Eòdem tempore, quos Salvator nos docuit, à Patre æterno Regnum cœleste petere, dicendò: *adveniat Regnum tuum.* Immediatè subnexuit: *Fiat Voluntas tua,* per hoc innuens: voluntatis nostræ submissionem sternere viam ad Regnum, à Patre petitum. Potuisset haud dubiè Salvator noster vel supra pinnaculum Templi, vel in monte Thabor Cœlum empyreum scandere,

re,

re, sed elegit Montem Oliveti in Bethania, quia teste Seraphicô Bonav. in Diæt. Sal. tit. 3. *Bethania domus obedientia dicitur, in figura hujus Dominus ascendit in Cœlum de Bethania. Quare Richardus Victorinus me & te Christiane hortatur, dicens: Si volumus ad Jerusalem tendere, & pacem veram obtinere, oportet ab obedientia incipere, & iter pacis à Bethania inchoare: nam Bethania interpretatur Domus obedientia. Hanc viam Christus in Bethania completam, totâ trivit vitâ factus obediens usque ad mortem. In hac se insequi jussit Petrum, totius Ecclesiæ militantis caput, illi prædicens: Cum senueris, alius te cinget, & ducet, quò tu non vis. Utquè fideles omnes probè scirent; nullum aliud superesse iter, quò pertingatur ad Patriam; hinc eos vocavit oves, quas constat, animalia esse, tota à pastorum ductu dependentia, haud dubiè erratura, si pastoris imperia non observent. S. Aichardus cum aliquandò Superiorum jussu opus perquam sibi difficile & arduum constanter ac fortius exsequeretur, allabentem suis de Cœlo autibus hanc vocem sensit, quæ suavissimè accinebat: *Ibunt sancti de virtute in virtutem, ceu nempe diceret: unica obedientia ò Aicharde! est, quæ rectissimam ad virtutem, & inde ad gloriam viam demonstrat, quam tu coluisti. Hæc neminem aberrare finit neminem labi patitur in Tartarum; hanc si semper sequeris, assequeris Cœlum. Meritò itaque aiebat senior quispiam in vitis PP. lib. 3. Obedientia salus est omnium fidelium. Obedientia genitrix omnium virtutum. Obedientia Regni Cœlorum inventrix est. Obedientia Cœlos aperiens, & homines de terra elevans est &c. Confortemur itaque Christiane Lector, & simus instar Josue viri robusti: Non tantum urbes, sed quod fortius est, proprias voluntates per obedientiæ arma devincendò. Terra, quam pes noster ad imperium Superioris motus, calcaverit, erit nostra: non quidem, ut ejus deliciis fruamur, sed ut de ea feliciter triumphemus, futuri aliquando Incolæ cœlestis Chanaan.**

Confidera 2. Bona opera, à Christiano homine peracta instar exploratorum esse, quos Josue capite 2. miserat in Jericho. Promittunt illa nobis ingentia præmia, à Josue Christo tunc danda, quando ille adveniet, universum Mundum instar Jericho succensurus. Verùm necesse est, ad obtinenda hæc præmia priùs impleri conditionem, quam præfati exploratores mulieri Rahab apposuere, dicentes v. 14. citati cap. si non prodideris nos. Christus ipse gloriam, sibi ab æterno paratam, assecuturus, voluit opera sua abscondi, & nullatenus à discipulis prodi visionem inquires, quam vidistis, nemini dixeritis,

N. 200.

tis, donec filius hominis à mortuis resurgat. Non in publica via, sed intra domum cæco visum præstitit, ut Boezâ teste fideles doceret: virtutis splendentis decora obumbrare. Cùm Sol occidisset, curabat ægrotos teste Lucâ c. 4. ut tanta miracula oculis hominum subtrahens, subtraheret etiam vanis eorum laudibus. Evcharistiam quoque post Solis occasum instituit, ut manus non viderentur tam munifici Largitoris: unde etiam Manna tanti Mysterii celeberrima figura, non luce clarâ diei, sed intempestâ nocte in circuitu Castrorum diffundebatur, atque Arca continens Manna semper remanebat tecta. Jubet adhæc Christus Lucæ 12. lucernas ardentis in manibus teneamus. At hoc quò aliò fine? quàm, ut pia opera à vento vanæ gloriæ tueamur: lucernis enim ea de causa utimur, ut lumen à vento confervetur. Sacræ paginæ miris extollunt laudibus Noë Genes. 6. testatâ de illo: *Noë vir justus atque perfectus in generationibus suis.* Quæ verba ultima sic legit Hebraicus textus teste Novarinò: *Perfectus in sua habitatione.* Sed quis ambigat: Noë in omni loco virtutibus studuisse? reponit citatus Doctor in adagiis excursu 141. ea de causa Noë deprædicari justum in habitatione sua, eò quòd Justitiam suam non Hypocritarum more in foro & compitis propalare, sed intra secretos domûs suæ angulos tegere voluerit, à solo Deo aspiciendam. Spiritus Sanctus Salomonis calamò descripturus animæ virtuti deditâ pulchritudinem Proverb. 31. his utitur verbis. *Fortitudo & decor indumentum ejus.* Textus est planè primâ fronte difficilis intellectu, ut advertit Gilbertus Abbas Serm. 34. in canticò. indicat enim excellentiam virtutis in exterioribus sitam esse, quemadmodum pretiosus vestitus & ornatus exterior elegantem reddit mulierem. Verùm quis nescit: divinum oculum recreari potiùs internis, quàm externis animæ piæ elegantis? quare peracutè hoc dubium resolvit Pater Sanctus, dum ait: animam Deo devotam, & hinc summò ejus amore dignam, omnem suam pulchritudinem deferre in meris vestibus, non ut videndum, sed quemadmodum vestes illæ corpus obtegunt, ita virtutibus suis tegumentum objiciat, quò oculis hominum sicut corpus ipsum subducatur. Et sicut funiculus ille, quem Rahab è sua domo suspendit, eam morti & spolio surripuit citatò capite 2. Ita velum, quò ab oculis hominum anima abscondit virtutes & opera, vitam & merita ipsi conservat.

Doctri-

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 3. 4. & 5. lib. Josue, in quibus describitur Motio Castrorum, Transitus per Jordanem, Erectio duodecim lapidum, Refluxus aquarum, Terror Chananei, Desitio Man, Circumcisio facta per cultros lapideos.

Considera I. **C**hristianos hujus Mundi Jordanem victrici pede transituros, debere Arcam Sanctissimæ Crucis semper oculis suis præferre, tanquam certum futuræ victoriæ signum, Arcæ fœderis in morem, olim à Sacerdotibus Hebræis ante exercitum portatæ. Non enim est teste Thoma Kempensi p. 3. Serm. 1. *Aliqua armatura tam fortis, nec sagitta tam acuta & terribilis contra Diaboli potentiam & sevitiâ, quam sic timet, sicut Signum Sanctæ Crucis.* Baudemundus in vita S. Amandi apud Surium 6. Feb. refert. Dæmonem aliquando unum præfati Antistitis famulum apprehensâ manu traxisse in mare, ocius submergendum: Sed hunc voce, quâ posset maximâ, illic clamasse: *Christe adjuva me! Christe adjuva me!* crudelis raptor juveni non factô tantum, sed & verbô insultans reponit: *Qualis Christus?* terrore nimio perculsus homo, dum non haberet, quod responderet, audit acclamantem sibi Antistitem suum: *Dic illi fili: Christus filius Dei vivi crucifixus.* Et ecce! vix verba hæc audierat inimicus crucis raptor, relictâ prædâ in auram fumi instar non ultrâ visus abiit. Ad dam exemplum aliud memoratu pariter dignissimum, quod in vita S. Mariæ Magdalenæ legitur. Stygius Venator hanc sibi per Christum ereptam è faucibus prædam, dum ad antiquos vitiorum casses revocare non posset, variis insequi molestiis cœpit, ut ad impatientiam saltem inflecteret, quam ad vitia jam penitus mutatam inflectere non poterat. Opposuit illa firmissimum Nominis Jesu scutum, quò pronuntiatio adfuit Sanctus Michael, Dæmonum larvas quasi jactô in eos fulmine abigens, simulque contra futuros incursum crucem in ore speluncæ erigens, per quod factum testari voluit: plus armaturæ contra hostiles Dæmonum assultus in *Jesu crucifixo*, quam nudo Jesu nomine positum esse: nec hoc Paradoxum dixeris; cum constet ex S. Paginis, plures nudum Jesu nomen ex veteris Testamenti Patribus tulisse, nullum tamen per crucem insultasse Dæmoni præter Jesum Christum, exinde Salvatorem dictum. **Quis ista audiens**

Nn

non

non exclamet cum S. Martiali Epist. 1. ad Burdegal. *Cruce Christi invicta armatura est contra Sathanam, & galea custodiens caput, lorica protegens pectus, clypeus tela maligni repellens.* Hunc clypeum, si aquis variarum tentationum, quas contra nos objicit Orcus, opponimus, stabunt illæ instar Jordanis immotæ, & transibimus cum Israëlitis per arenam alveum. v. 17. cap. citati. *magnificabit nos Dominus ut timeant nos infernales hostes, instar Israelitarum timentium Josue & Moysen.* Erigemus non tantum duodecim, sed centena Victoriæ contra tartareos Jerochontinos obtentæ signa. Historici referunt; Ranas Aegyptiacas rarâ arte eludere hostem suum, Nili fluminis alumnum, quem Hydram nominant; talem enim ut sibi insidiantem conspiciunt, subito frustum aliquod arundinis mordent, & eò obliquè retentò sese mordicè opponunt hydro. quæ cum tam ampli oris non sit, ut ranam cum ligno deglutiat, cogitur intactam relinquere, relinquendò illi cum vita Victoriâ. Christiane Lector! in Mundi Nilo nos ranas agimus, nullum valentiorum & magis timendum habentes hostem, quàm stygiam illam Hydram: quid ergo ages, ut cum rana Aegyptiaca Victoriâ reportes? quàm ut arundinem illam ore tuò apprehendas, in qua salus mundi pependit, in qua mors mortem superavit. Exclama igitur juxta S. Amandi præsulis monitum: *Christus filius Dei vivi crucifixus adjuvet me!*

N. 202.

Considera 2. Quod sicut Manna capite 5. dicitur defecisse, postquam Israëlita refecti sint fructibus terræ: ita supernæ consolationes, delicia & Spiritus dulcedines à pia recedant anima, quamprimum illa incipit refici illecebris mundi. Quare optimè discurret mellifluus Bernardus Serm. 6. de Ascens. dicens: *Errat omnino, si quis celestem illam dulcedinem huic cineri, divinum illud balsamum huic veneno, charismata illa spiritus misceri posse hujusmodi illecebris arbitratur.* Jeremias Propheta animam quandam sequentibus depingit lineamentis Thren. 4. dicens: *Deposita est vehementer, non habens consolationem.* At edisserere Propheta, quæ tantæ desolationis origo? reponit ille: *sordes ejus in pedibus ejus.* Innuens per isthæc verba: animæ hujus pedes, affectus videlicet immundis mundi deliciis adeò infici infectasque ligari, ut illa ad captandum de Cœlis solatium levare se neutiquam possit, coacta versari in mœrore, quem mundi voluptates, sibi semper commixtum habent, nunquam solitæ, nunquam puræ. Necessè fuit in Cana Gallilææ prius omni vinò pro carnalibus Nuptiis allato destitui vasa, antequam reple-

plerentur vinô, miraculosè productô vel unica profani gaudii stilla
 sufficit turpandis omnibus Cœli lætitiis, sicut unica atramenti gutta
 limpidissimam obsufcat aquam. Christus ipse sciens, discipulos suos
 nimio sacratissimæ suæ Humanitatis amore inescatos ait Joan. 6.
Expedi vobis, ut ego vadam: si enim non abiero, Paraclytus non veniet ad vos. O
 Christiane! si ipsa Christi Humanitas, & sine minima labe concepta
 vivensque caro, visa est impedimento esse discipulis, spirituales deli-
 cias & consolationes sensuris: quomodo putas stare posse impuras
 mundi delicias cum supernis? quare cum regio vate proferis Psal.
 76. canente: *revertitur consolari anima mea, à te videlicet munde immunde*
recluso omne solamen. Quò factô poteris pariter cum eo profite-
 ri: *consolatus sum, sentiendô videlicet cœlestes delicias rejectis terre-*
nis. Fac ergò tibi cum Jesue juxta imperium Dei *cultros lapideos, qui-*
bûs circumcidas omne præputium appetitûs inordinati terræque affi-
xi. Solve cum eo calceamenta passionum & effectuum de pedibus
 tuis: *Terra enim in qua stas, fruiturus supernis solatiis, sancta est, nil*
compatiens immundi.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 6. 7. & 8. lib. Josue, in quibus describitur miraculosa oc-
cupatio urbis Jericho, civium & urbis excidium, furtum Acham, populi
terror atque cedes. Civitatis Hai per insidias occupatio.

Considera I. **Q**UAM ingentem & longaninem Misericordiam Deus N. 203.
 exercent erga peccatores: dum vindictam noluit sum-
 mere de civitate peccatrice Jericho, antequam præviis minis ad pœ-
 nitendum eam instigasset, jubens sex diebûs armatum Israëlitarum
 exercitum circumire prius civitatem, & die septimâ septies, ut tam
 tremendô aspectu territi respicerent cives. *Qui totam Mundi machinam,*
ait hîc Glossa, sex diebûs perfecit, lentè ad unius Civitatis everisionem bonitate
impeditus aggreditur. Isaias Deum suum Populo summè iratum,
 ferrumque jam in ejus perniciem vibrantem caput 29. producit:
 ita tamen dispositum, ut priusquam laxet in vindictam, jam actu
 præparatam, sollicitô circumspiciat oculô, visurus: an non sit, qui
 brachium inhibere conetur? & dum nullum conspicit, conqueri-
 tur: *Se aperiari: h. e. affligi.* Quali verò afflictio Deo accidat, quòd
 nullum reperire sit, qui per preces ejus manum retineat, quam Justi-
 tix

tiæ æquitas in Vindictam scelerum armaverit. Jerosolymam olim Deus ob innumera peccata in debitam civium pœnam destructurus Thren. 4. detendit funiculum. At cur hoc? nunquid enim funiculus detentus non magis ædificandæ, quàm destruendæ servis civitati? Sed hoc ipsum divinæ misericordiæ aperit insigne spectaculum, dum puniturus Jerosolymam, ædificationem ejus vitæ videlicet emendationem potius, quàm ejus ruinam pro scopo habuit. Christus Dominus cernens Templum profanari ab eumentibus & vendentibus: ut honorem Patris æterni ulcisceretur, propriâ manu sacrilegos invadit. Verùm etiam hîc locorum raræ dedit Misericordiæ judicium, si exactius perpendamus instrumentum illud, quò usus est: nam teste Joan. c. 2. *Fecit quasi flagellum*, non arripiens flagella, nodosis funibus & ferreis aculeis instructa, quibus innocens ipse pro nocentibus fuerat crudeliter lacerandus, sed funiculis tantummodo armavit manus teste Psalmistâ: *Continens in ira sua misericordias suas*. Hinc non est, quod admirer amplius: Deum apud Ezechielem per vitam suam jurare, nolle se mortem peccatoris, sed ut convertatur, & vivat, in quæ verba Hieronymus scribit: *jurare se dicit, ut si non credimus promittenti Deo, credamus saltem pro salute nostra juranti*. Ego inquit certos vos redditurus de mea Clementia, juro: ut firmam in vobis accendam fiduciam Misericordiæ meæ, quam pondus criminum vestrorum extinguere nititur: adeoque si non creditis promittenti, credatis saltem juranti. At verò ò Deus infinitæ bonitatis! Quid juramentò opus, quando tam manifesta nobis misericordiæ tuæ exhibes signa, ut nec ullus dubitandi de ea locus superesse videatur. Quæ uspiam reperiri potuit major clementia, quàm ut in forma peccatoris Unigenitum mitteres Filium, nullò alterò negotiò, nisi salute hominum occupatum? nec occupatum tantummodò, sed hac de causa labore & dolore penitus obrutum. Prout ipsius nomine tastatur Isaias c. 43. dicens: *Servire me fecisti in peccatis tuis, prabuisi mihi laborem in iniquitatibus tuis*. q. d. eheu! quantò labore mihi constitit homo, quando relictò cælò ingressus sum hanc miseræ vallem, ab infernali lupo jam abreptum liberaturus. Quantum sudorem fundi necessum fuit, ut illum velut perditam ovem ad gregem reducerem? quæ & quanta asperitas non fuit sufferenda, ut à servitute Dæmonis, emancipatus, libertatem filiorum Dei assequeretur. Creatio hominis unicò perfecta est verbulò fiat! at recreatio ejus infinitò propemodum labore comparata.

rata. Non enim hæc verbis, sed etiam sudore & sanguine obtineri debuit. Tam luculentò igitur Misericordiæ divinæ testimoniò convictus ò Christiane! non cessa clamare cum Vate regio, & millies ingeminare: *Quoniam in æternum misericordia eius!* hoc tamen in super age: ne instar Urbis Jericho, Misericordiã Dei ad pœnitendum non permotæ pereas, non temerè præsumas de ea, tempus ad agendam pœnitentiam tibi concessum elabi patiens: fert enim Deus patienter, ut asserit Origenes ad Rom. 2. & *expectat uniuscujusque pœnitentiam, sed hoc non dissolvat, & tardos ad conversionem faciat: quia pœnitentia ejus & sustentationis mensura est.* Unica mulier ex tot millenis civibus Jericho pœnitentiam suam differentibus, gratiam reperit cum familia sua citatò capite, cæteris omnibùs victorum manu necatis. Monitis ergò Apostoli morem geras, ad celerem pœnitentiam te adhortantibus, dum 2. Corinth. 6. ait: *Ecce! nunc tempus acceptabile! ecce nunc dies salutis. &c.*

Considera 2. Quomodo Populus Hebræorum tot Victoriis inclitus à civibus Hai robore virium & peritiã bellandi longè imparibus, in turpissimam abigatur fugam, tantoque impleatur metu, ut S. Scriptura dicat v. 5. cap. 7. *perterritum est cor populi & instar aqua liquefactum est &c.* Quis quæso tam formidando exercitui tam grandem potuit formidinem incutere? author hujus in propatulo est; unicus avarus ille Aham tanquam modicum fermentum totam massam corripit. Peccavit Israel, asserit S. Textus v. 11. *Et prævaricatus est pactum meum, tuleruntque de anathemate, & surati sunt, atque mentiti.* Ita sanè unius perversi exemplum sufficit plurimis pervertendis, sicut una ovis morbida totam inficit gregem. Genes. 1. Deus volatilibus & piscibus à se quinta die creatis benedixit dicens: *Crescite, & multiplicamini v. 22.* Animalibus verò sexta die creatis non benedixit. Cur hoc contigerit, curiosã indagine quæres? respondet Anastasius Synaita, inquit: *Terrena privata sunt benedictione, quoniam in eis erat serpens Eva hostis &c.* Voluit ergo Deus ab ipso Mundi exordio docere, quanti damni integræ communitati immineat ab unius impietate. Confirmant hoc verba Isaia Abbatis Orat. 22 scribentis. *Ne Dominus Jesus priùs ascendit in Crucem, quam Judam expulisset è medio discipulorum, prævidens enim quantum subesset periculi, Judã inter discipulos post mortem Christi commorante, cujus impietatem, ne cum eorum scandalo in publicum prodiret, Humanitatis suæ præsentia cœu frenò fortissimò coercuit.* S. Ephrem de recta vivendi ratione n. 22. ait:

quamprimùm capta fuerit anima, ad alias decipiendas fit quasi laqueus, ut voluntati inimici obsequantur, sicuti perdix comprehensa pro esca illis proponitur, quæ nondum laqueo captæ sunt: circa illam enim auceps laqueos figit, ut voce sua perdix reliquas circumvolitantes ad eisdem pelliceat, & sic decepta decipit omnes; quæso, unde in familiis quibusdam tanta lascivia inter proles, tanta dissolutio inter servos & ancillas, nisi ex unius impudici lingua ortum traxit? ò quàm multæ integerrimæ vitæ Virgines unius proci petulantia in castes devenère, irreparabilî castimonix damnò. ò quàm innumeri adolescentes in templo seduli, in oratione frequentes, in obedientia celeres, in moribus compositi, unius perversi contubernio in gloriâ vitiorum omnium demersi sunt! vide ergo Christiane Lector! si Superiorem agis, quales patiaris in tua communitate aut familia homines? aut si inferior es, vide: quibus te jungas sociis. Superior, qui vel unum patitur impium, audiet ociùs à Deo v. 13. cit. capit. *Anathema in medio tui est Israël, non poteris stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te &c.* & si talis vixerit in communitate, qui instar *Acham* furtum suum abscondentis, nequitiam suam palliò pietatis tegere noverit; ut tu Superior in ejus notitiam devenias, pone ei cum *Israëlitis* insidias: non tantùm ad publica ejus dicta & facta, sed etiam ad secretiora vigilem habens oculum. Brevi continget, ut cum capias cum civibus *Hai*.

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 9. 10. & 11. lib. Josue, in quibus describitur Astus Gabaonitarum, pacem dolose impetrantium à Josue. Obsessa Gabaonitarum civitas à Josue liberata, Sol stare jussus, quinque Reges capti &c.

N. 205. *Considera* I. **A** Dulatores imitari Gabaonitas; ut enim illorum hominum, quos fallere quærunt, amicitiam impetrent, cum Gabaonitis munera illis offerunt, laudes & præconia congeminant, servos profitentur se esse, ad *foedera* paratissimos, olei naturam induunt, quod illis rebus, quibus affunditur, se accommodans, cum frigidis frigidum, cum calidis calidum verba Apostoli inversò sensu accepta sibi appropriat, Rom. 12. testantis: *omnibus omnia factus sum &c.* Hoc oleum clarissimè cognitum habens, sed summè detestans regius
Vates

Vates exclamat: *Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.* Noverrat ille pessimò aliorum exemplò doctus, quanta Regibus inferat damna tartareus iste liquor, quò tamen proh dolor! omnes prope modum Aulae & Palatia Magnatum abundant. Quare fateri cogimur cum S. Hieron. ad Cellant. scribente: *Istò maxime tempore regnat adulatio: quodque est gravissimum, quia humilitatis ac benevolentia loco ducitur. Ita fit: ut qui adulari nescit, aut invidus aut superbus reputetur.* Christus Dominus Matth. 9. vocatus ad resuscitandam Principis Jairi filiam, circa demortuae corpus reperit tibicines. Sed quid isti híc locorum agant, cum Musica in luctu sit importuna narratio? ocius ergo à Christo abesse jubentur, non antea vitam mortuae daturò, quam domus fuisset à talibus musicis vacuata. Rabanus factum hoc expendens asserit: *Tibicines sunt adulatores, qui fovent mortuam.* Neque enim adulatio solùm culpã mediante mortem animæ conciliat, sed & nutrit, & fovet. *Et cum ejecta esset turba, pergit S. Textus: intravit & tenuit manum ejus, & surrexit, ut intelligamus: tunc animam in peccatis mortuam ad vitam gratiæ redituram, quando nullum circa se senserit tibicinem, adulantem videlicet linguam; talem enim qui patitur, non vivet amplius vitã gratiæ, non ultrã surget è somno vitiorum.* Accidet illi, quod incautis evenire solet nautis, hi dum avidam aurem præbent Sirenium cantibus, indormiunt sopore tam gravi, ut eò usque non evigilent, donec fallacissimarum hostium rapidos dentes suæ cuti infixos sentiant. Accidet pariter illis, quod evenire solet infantibus ab ancillis infantariis, istæ dum agitant cunas, tandiu adhibent cantum, donec infantes sopiant, & sopore obrutos alligare queant cunis. Hinc S. August. ait in sententiis sentent. 137. *Adulantium lingua alligant animas: delectat enim ea facere, in quibus non solum non metuitur reprehensor, sed etiam laudator audiunt.* Sic Necessias Alexandri Magni Assentator superbiam ejus alligavit. Qui cernens Regem sumptò medicamine tormentis cruciari, Athenæò teste lib. 6. dixit: *Quid ò Rex nobis fiet, quando vos Deos hec tormenta premunt?* sic Anaxarchus præfati Regis crudelitatem alligavit, quando illum de nece inelyto Clyto à se illatam contristatum videns, in hæc verba prorupit: *Nescis, jus esse & fas adsidere Jovi, ut quidquid Rex facit, id justum fasque sit?* sic immanem Dionysii Tyranni barbariem alligaverunt adulatores, qui illam compellavêre Justitiam. Sic (ut plura alia silentio involvam exempla) Tribonianus Jurisconsultus Justiniani, cæteroquin sagacissimi Imperatoris, arrogantiam

gantiam alligavit, quando ausus est dicere; illum neququam aliorum hominum more moriturum, sed unà cum corpore à cœlo assumendum fore. Tali oratione Imperator in sua Jurisprudencia & dignitate turgidior effectus, à veritate Catholica deflexit, & in hæresim prælapsus, corpore & animâ periit. Quare Christiane Lector te verbis S. Hieron. jam semel citati adhortor, ad Celant. scribentis: *gulosos & palpantes adulatores quasi hostes fuge.* Et ne tu ipsemet adulatorem agas, cogita frequenter, quas pœnas Deo & hominibus dare soleant adulatores Gabaonitarum asseclæ, *sub maledicto cum ipsis futuri v. 23. cit. capitis.* Adolescens narrans Davidi mortem Saulis, pro mercede adulationis suæ hastam visceribus infixam sensit 2. Reg. 1. duo sicarii, qui caput Isboseth eidem Regi attulerant, hœc factô adulatori, proprium perdidere caput 2. Reg. 4. Pharisei Christo fallacissimis linguis adulantes, asserendô: *Magister scimus quia verax es &c.* Matth. 22. pluriès de Hypochrisi & aliis vitiis fuere ab illo verbis verissimis castigati? Achatius Zenoni Imperatori adulatus, ipsemet cum Zenone in hæresim & interitum incidit. Baronius in annal. an. 485.

N. 106. *Considera 2.* Quanta sit vis virtusque orationis fervidæ: tanta planè, ut non tantum grandines, sed etiam ingentes lapides è cœlo delapsi sint super hostes Josue, devotissimè orantis: atque hinc asserit S. Chrysof. Tom. 1. Homil. 67. *telum est acerrimum Regibus deprecatio, & regius Vates cantat Psal. 149. exaltationes Dei in gutture eorum, & gladii ancipites in manibus eorum.* Cùmque Rex iste jam ætate confectus, fixum ratumque haberet, bello interesse 2. Reg. 18. à suis tamen prohiberetur, rogatus, manere domi, longè majorem hostibus intulit stragem, domesticos inter lares fervidè orandô, quàm patentibus in campis propriâ manu bellandô. Quod confirmat Abulensis q. 12. in lib. Reg. hæc verba scribens de illo: *Quia ipse manens in urbe tantum fecit orandô, sicut decem millia de euntibus ad prælium pugnandô.* S. Gregorius M. probè sciens, quantum in expugnandis urbibus & profligandis exercitibus hostium, valeant Dei servorum preces, Mauritium Imperatorem gravissimi erroris redarguit, dum legem promulgavit contra milites, qui depositô cingulô militiæ sæcularis transiêre ad cingulum militiæ religiosæ, veritus: ne numerô militum sic decrecente decrecerent vires exercitûs sui. Hanc ergò legem Pontifex istâ ratione impugnavit, asserens: *Tunc magis Dominorum exercitus contra hostes crevit, quando Dei exercitus ad orationem creverit.* His verbis forsân jam præluserat

Iuferat cœlestis Sponsus, cùm martiali animò præditam Sponsam sic collaudare auditus est, dicens Cant. 7. *Quid videbis in Sion monte, nisi choros castrorum?* quem locum nonnisi attonitò oculò legens Theodoretus, miratur: quid hæc sibi velit dissimilium rerum connexio? quam concordiam conficere valeat hæc discordia armorum & chori? nonne arma in manibus militum, in linguis Monachorum preces & vota? apud hos nonnisi strictum reperies silentium, apud illos nonnisi strepitum & clamores exaudies? verbò: *Quid chori cùm castris? neque enim castris conveniunt chori: pax enim bello contraria est.* Ita ille, in cantica. Verùm respondet ociùs, inquiens: *Nimirum anime orantis natura per hoc nobis exprimitur: etenim dum apud altissimum preces fundit, & Musici officium facit & militis - Musici quidem dum placat iram, militis verò dum vincit invincibilem.* Ingens clades exstitit illa, quam suo in exercitu passus est Amalech Exodi 17. Sed quibùs armis, nisi precibus Moysis illata fuit? horrendam sensere stragem Samuelis tempore Philisthini, Judæorum terram invadere, & omnia ferrò igneque depopulare ausi: at quis eos hæc strage affecit, nisi Samuelis fervida oratio? quis illo in conflictu pugnavit, in quo nemine è castris Honorii Imperatoris casò, imò nec vulneratò ducenta Gothorum millia cecidère, Orosiò teste lib. 7. c. 37. nisi calidissimæ preces? & quid Carolum V. Imperatorem invictissimum tot urbium triumphatorem, tot exercituum victorem, tot gentium domitorem effecit, nisi frequens illud, & devotum orandè studium, ratione cujus de eo dictum est: *Carolus cum Deo sepiùs, quàm cum hominibus agere?* de hac fortissima precum armatura, & obtentis per eas victoriis non ambigens Carolus VI. modernus Imperator piissimus, ut pares Victoriæ Lauros de Turca immanissimo Christiani nominis hoste, qui Superatâ Moreâ Romanum Imperium susque deque versurus, ingentes exercitus coire jusserat, colligeret: id primò inter negotia sua locò habuit, ut ubique gentium suarum publicæ fierent preces, per singulas Dominicas & feriatas dies continuandæ. Et hem! tam felicè successu hóc annò supra millesimum septingentesimum decimò sextò pugnatum est, ut prostratò apud Peterwardinum campestrè exercitu, ex ducentis & ultra millibus Turcarum constante: tribùs ante hæc vicibus à Christianis oppugnata, sed nunquam expugnata Urbs Thesvvar, brevè temporis spatiò subacta sit; ipsi Ducibus, quibus de obedientiâ ibidem immortalè glorià nihil hinc dempsero, fateri coactis: Victorias has non sine mi-

raculo partas esse. Ut nihil memorem de pannico illo timore, quò tota propemodum Turcia nunc afficitur, communi votò exclamans: *Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.* Dum econtra subditi Domùs Austriacæ preces suas duplicant, & cum Victore Josue non quidem alloquendò materialem Cœli Solem, sed Solem Justitiæ Christum orandò, dicunt: *ne movearis - donec ulciscatur se gens nostra de inimicis nostris.* v. 13. citati capitis. Cùmque teste Job *militia sit vita hominis super terram*: adeoque non tantum hostibùs externis, sed vel maximè domesticis impugnemur, quos inter velut Reges præsideant quinque sensus externi. Hinc de talibus quinque hostibus cum Josue triumphum reportaturi, ad sola orationis arma confugiamus, animati verbis S. Gregorii Nysseni, qui orat. 1. de Orat. Dominicâ ait: *Oratio pudicitie præsidium atque tutamen est. Oratio Virginitatis sigillum, matrimonii fides, viatoribus scutum.* Hæc armaturâ pudicitiam suam strenuissimè defendit contra Holofernem Judith. Hoc scutò Susanna impudicissimos duorum Senum assultus excusit. Hòc ense quasi flammincò Chrysanthus adolescens omnes sibi à parente pessimo objectas delicias confodit. Is enim cùm ob susceptum Baptisma à Polemio patre in carcerem detrusus, & pejore consiliò ad delicias exinde eductus, inter puellas pulcherrimas fuisset constitutus, longâ oratione ad Deum se convertit, cujus epilogum pro coronide hujus Doctrinæ annecto. *Nunc ego (orabat ille) te supplex convenio, ut mihi adversus istas seras opituleris, ut quemadmodum serpentes dormiunt, ad vocem incantantium, sic ipsa me precante dormiant: ne mihi libidinis bellum inferre queant. Quoniam agnosco te verum Deum, qui homines in te credentes defendis, & invictam illis virtutem elargiris.* Hæc cum dixisset, tam ingenti Virgines somnò sunt oppressæ, ut nisi ex triclinio exportarentur, excitari non possent &c. Baron. apud Surium
25. Octob.

FASCI-